

ABSTRACT

Through the extensive literature review of research carried out in western civilization societies the terms of horizontal and vertical inequalities in sexes emerge with the idea that the various political systems are responsible for the type of inequalities that are abetted and cultivated inside the society.

Qualitative research was used to study if women after participating in Adult Education programmes can abrogate the existed sex inequalities and redefine their position in the work field and in society generally.

The thematic analysis of the research findings gathered via semi-structured interviews unveiled that family obligations and responsibilities, motherhood and the period of pregnancy form great sex inequalities not only in the attempt to build a career in the work field but in training as well. The Adult Education programmes created neglect the existed inequalities and intensify them.

The research revealed plethora of stereotypical conceptions and determined that hierarchical relations cause sex inequalities that are deeply rooted in Greek society. The public entities through the decisions made or the legislation failures determine the kind of the inequalities constructed in Greece.

CONTACT

Αγγελική Ντόβρου
Email: dovrouag@gmail.com
Phone: 6984555518

INTRODUCTION

Στο πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα “Επιστήμες της Αγωγής” του ΕΑΠ, εκπονήθηκε η έρευνα για να διερευνηθεί κατά πόσο το αφήγημα της ισότητας φύλου παρατηρείται και πρακτικά βιώνεται στην Ελλάδα μέσα από το πρίσμα της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και των προγραμμάτων που οργανώνονται.

Σκοπός της έρευνας είναι η ανίχνευση απόψεων γυναικών για την δυνατότητα επαναπροσδιορισμού της θέσης τους στην εργασία και στην κοινωνία μετά την συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Παράλληλα, στόχος είναι και η ανάδειξη κρυμμένων στερεοτύπων που δημιουργούν και συντηρούν ανισότητες φύλου παρόλο που θεωρούνται ξεπερασμένες στις σύγχρονες κοινωνίες.

METHODS AND MATERIALS

Οι στόχοι διερευνήθηκαν μέσω δύο διαφορετικών προσεγγίσεων:

α) με βιβλιογραφική μελέτη εξετάζεται η σχέση φύλου και επαγγελματικής κατάρτισης ως “επένδυση” για την βελτίωση της θέσης τους σε δυτικού τύπου κοινωνίες.

Η βιβλιογραφική επισκόπηση ανέδειξε τις έννοιες των έμφυλων οριζόντιων και κάθετων ανισοτήτων, τη συσχετίσή τους και τη θέση ότι τα διάφορα πολιτικά συστήματα είναι υπεύθυνα για τις διαστάσεις των ανισοτήτων που επιβιώνουν και καλλιεργούνται στις κοινωνίες.

Μελετήθηκαν 4+1 πολιτικά συστήματα : φιλελεύθερο (αγγλο-σαξονικό), συντηρητικό κεντρικής Ευρώπης, σκανδιναβικού τύπου , νότιο ευρωπαϊκό άντρα- κουβαλητή και πρώην κομμουνιστικό πριν και μετά την κατάρρευση.

β)Οι στόχοι , παράλληλα, διερευνήθηκαν με ποιοτική μέθοδο, 12 ημιδομημένων συνεντεύξεων πραγματοποιημένες το 2022.

RESULTS

Από την θεματική ανάλυση των ευρημάτων προέκυψε ότι :

οι ευθύνες που πηγάζουν από την οικογένεια , η μητρότητα και η εγκυμοσύνη διαμορφώνουν μεγάλες ανισότητες τόσο στην εργασία όσο και στην κατάρτιση , ενώ τα προγράμματα που εκπονούνται αδιαφορούν για τις ανισότητες αυτές. επεκτείνοντάς τες.

Προέκυψαν στερεοτυπικές αντιλήψεις, που διαμορφώνουν ιεραρχικές σχέσεις υπεύθυνες ανισοτήτων βαθιά ριζωμένων στη συνείδηση όλων.

Οι δημόσιοι φορείς και θεσμοί με τις αποφάσεις ή τις νομοθετικές παραλείψεις τους, προσδιορίζουν το είδος της εργασίας που κατασκευάζεται και μοιραία την ανισότητα φύλου που διατηρείται.

Ο δημόσιος τομέας έχει διαφορετικούς νόμους και κανόνες από τον ιδιωτικό, προωθεί την ισότητα μέσω μοριοδότησης προσόντων και προϋπηρεσίας ανεξαρτήτου φύλου. Παρατηρείται η γυναίκα καθώς έχει διπλάσια προσόντα να βρίσκεται σε ψηλότερες ιεραρχικά θέσεις, ιδιαίτερα στον τομέα της εκπαίδευσης.

RESULTS

Αναδύθηκε ο ρόλος των εργοδοτών σχετικά με την προώθηση της ισότητας είτε ως προς την κατάρτιση ως επένδυση υπέρ της γυναίκας είτε ως προς την προώθησή της στην εργασία.

Η ηλικία της γυναίκας συνδέεται με ανισότητες : 20+ η γυναίκα θεωρείται ότι στερείται εμπειρίας, προϋπηρεσίας και κατάλληλων προσόντων. 30+ ανισότητες εξαιτίας της οικογένειας και των ευθυνών που συνεπάγεται, ενώ ο άντρας χτίζει καριέρα ανεξάρτητα αν έχει οικογένεια ή όχι. 50+ η γυναίκα θεωρητικά στερείται φυσική κατάσταση, αντοχής οπότε είναι ανίκανη για εργασία. Ο άντρας αντίστοιχης ηλικίας θεωρείται παραγωγικότερος.

Η γυναίκα κατάρτιση ως επένδυση: είναι προσανατολισμένη στην εργασία, συνήθως τυπική, επίσημου φορέα, με κόστος να επιβαρύνει την ίδια και ολοκληρώνεται πριν την απόκτηση οικογένειας και των ευθυνών που συνεπάγεται. Σπάνια αναγνωρίζεται από τον εργοδότη , όφελος σε ψυχολογικό επίπεδο ενώ πρακτικά αναιρείται.

Κύρια εμπόδια συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης : κόστος, φόρτος εργασίας, οικογενειακές υποχρεώσεις.

DISCUSSION

Οι έμφυλες ανισότητες ακολουθούν τα προσόντα, βασίζονται σε στερεότυπα. Όσα προσόντα και να έχει η γυναίκα “ δεν μπορεί να απειλήσει τη θέση του άντρα”.

Διαφαίνεται ένα σενάριο ομαλής εξέλιξης και προώθησης της γυναικείας εργασίας: γυναίκα με διπλάσια προσόντα, ελεύθερη, χωρίς οικογένεια και με σκληροπυρηνική συμπεριφορά, βασισμένο στο στερεότυπο : “γυναίκα είναι , έχει παιδιά δεν μπορεί να αποδώσει”.

Η γυναίκα εγκλωβίζεται σε ρόλους κατασκευασμένους κοινωνικά , τους οποίους η εκπαίδευση δεν αναιρεί.

Δομείται ένας φαύλος κύκλος από όπου δυσκολεύεται να ξεφύγει , να διεκδικήσει και να της δοθεί θέση ανάλογα τα προσόντα της αμειβόμενη δίκαια για αυτή, ενώ η ανισότητα του ρόλου της ενσωματώνεται στην ψυχουσύνθεσή της.

Ανατροφοδοτείται μοιραία το στερεότυπο και στις περιπτώσεις που η γυναίκα πραγματικά δεν μπορεί να αναλάβει περισσότερες ευθύνες εξαιτίας των υπερβολικών υποχρεώσεων που της αναλογούν , με αποτέλεσμα να μένει “ στην υποδεέστερη μια ζωή θέση”, να “ εργάζεται σκληρά, να αδικείται και να μην αμειβεται σωστά” .

CONCLUSIONS

Συμπερασματικά, στην πραγματικότητα της Ελληνικής αγοράς εργασίας “μία γυναίκα ξεκινάει με προκατάληψη και πρέπει να αποδείξει κάτι για να έχει την αποδοχή” ,

ενώ “σε μια κοινωνία πρέπει να μην υπάρχουν ανισότητες με την λογική ότι χρειάζεται η διαφορετικότητα... γιατί η διαφορετικότητα θα φέρει καινοτομία ...θα φέρει δημιουργικότητα.”

Η Εκπαίδευση Ενηλίκων θεωρείται το “όχημα” προς την καταπολέμηση της φτώχειας και της μείωσης των ανισοτήτων.

REFERENCES

- Dammirich, J., Kosyakova, Y. and Blossfeld, H-P. (2016). Gender and job-related non-formal training: A comparison of 20 countries. *International Journal of Comparative Sociology*, 1-27. doi:10.1177/0020715215626769.
- Gronlund, A. (2012). on-the-job Training-A Mechanism for Segregation? Examining the Relationship between Gender, Occupation and -the-Job Training Investments. *European Sociological Review*, 28(3), 408-420. doi:10.1093/esr/jcr007.
- Vaculikova, J., Kalenda, J., & Kocvarova, I. (2021). Hidden gender differences in formal and non-formal adult education . *Studies in continuing education*, 43(1), 33-47. doi: 10.1080/0158037X.2020.1732334.

